

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Kamerbrief bredere solidariteitsbijdrage en extra schijf Vpb

Datum

17 april 2023

Notanummer

2023-0000099509

Bijlagen

1. Kamerbrief

Aanleiding

Er is een viertal moties aangenomen in de Tweede Kamer die raken aan belastingen van overwinsten in een crisis ((permanente) solidariteitsbijdrage). De bijgevoegde Kamerbrief (bijlage 1) bevat een reactie op deze moties. De beantwoording is in lijn met en bouwt voort op het wetgevingsoverleg van 14 december 2022, waarin u ook een eerste reactie geeft op enkele verzoeken.¹ Daarnaast is de reactie in de Kamerbrief in overeenstemming met eerdere uitspraken van dit (en het voorgaande) kabinet over een dergelijke solidariteitsbijdrage.

Beslispunten

1. Gaat u akkoord met bijgaande brief aan de Tweede Kamer waarin wordt gereageerd op vier moties die het belastingen van overwinsten in een crisis betreffen? Wij adviseren u akkoord te gaan en de bijgevoegde brief te ondertekenen.
2. Gaat u akkoord met het voornemen om bij de presentatie van de resultaten van de solidariteitsbijdrage bij de Europese Commissie (EC) aandacht te vragen voor de lessen die van deze noodinterventie kunnen worden geleerd? Dit in reactie op het door de motie van het lid Inge van Dijk c.s. waarin wordt verzocht de bredere solidariteitsbijdrage te agenderen in Europees verband. Wij adviseren u akkoord te gaan.
3. Graag uw akkoord voor het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

In het kabinet is de afspraak gemaakt dat moties die niet uitgevoerd worden, besproken worden in de MR. Indien u akkoord bent met bovenstaande punten, ontvangt u separaat voorbereiding ten behoeve van de MR van aanstaande vrijdag.

Kernpunten

- De winst van bedrijven is belast met vennootschapsbelasting (Vpb) en eventueel (vooral waar het gaat om de winning van gas) met mijnbouwheffingen. Hoe hoger de winst, hoe hoger de verschuldigde belasting. Een bredere solidariteitsbijdrage of een extra schijf in de Vpb kent juridische bezwaren en wordt onwenselijk geacht. Uitvoeringstechnische

¹ Kamerstukken II 2022/23, 36235, nr. 14, p. 26, 34 en p. 35.

18.04.23

Akkoord

Akkoord

Akkoord

P.S.

Gode &
heldere
brief.

Juc

aandachtspunten leiden er daarnaast toe dat keuzes moeten worden gemaakt.

- In Europees verband gelden dezelfde bezwaren voor een bredere solidariteitsbijdrage als bij een unilaterale solidariteitsbijdrage of extra schijf in de Vpb. Binnenkort presenteert de EC de resultaten van de solidariteitsbijdrage. Wij stellen voor om, in reactie op de motie van het lid Inge van Dijk c.s., hier aandacht te vragen voor de lessen die lidstaten individueel en de Europese Unie kunnen leren van deze noodinterventie.

Toelichting

- Moties: Kort samengevat zien de moties op het invoeren van een algemene bredere solidariteitsbijdrage (motie Van der Lee c.s., motie Dassen en Koekkoek), het invoeren van een extra schijf in de Vpb (motie Romke de Jong en Nijboer) en het bespreken van een bredere solidariteitsbijdrage in EU-verband (motie Inge van Dijk c.s.).
- Hogere winst is hogere Vpb: De winst van bedrijven is altijd belast met Vpb en eventueel met mijnbouwheffingen. Het opstaptarief is per 1 januari 2023 verhoogd naar 19% en de schijfgrens is verlaagd naar € 200.000. In 2023 is het hoge tarief 25,8%. Hoe hoger de winst van belastingplichtigen is, hoe hoger de door hen verschuldigde belasting is.
- Juridische bezwaren: Een algemene wettelijke basis creëren voor een overwinstbelasting voor bedrijven die onevenredig veel profiteren van een crisis is juridisch niet mogelijk. De grondslag voor een belasting is een formele wet waarin die kern duidelijk is opgenomen. Zonder dat duidelijk is welke doelgroep wordt belast, ten aanzien van welke overwinst en tegen welk tarief is het niet mogelijk een wettelijke grondslag te creëren. De Europese Commissie heeft zich vorig jaar, gezien de uitzonderlijke omstandigheden, genoodzaakt gezien in te grijpen in een specifieke situatie voor een specifieke doelgroep. Het kabinet onderschreef deze noodzaak en heeft daarom maatregelen getroffen (tijdelijke solidariteitsbijdrage en de verhoging van de cijns). Elke specifieke situatie vergt echter een afzonderlijke weging. Een algemene bredere solidariteitsbijdrage is juridisch niet mogelijk. Hetzelfde geldt voor een extra schijf in de Vpb. In zijn algemeenheid kan niet worden bepaald of sprake is van een overwinst waar een extra schijf in de Vpb bij zou moeten aansluiten.
- Onwenselijkheid: Een bredere solidariteitsbijdrage of een extra schijf in de Vpb waarvan op voorhand niet duidelijk is of deze aangrijpt en zo ja, wat de impact daarvan is, leidt tot rechtsonzekerheid voor belastingplichtigen en komt de voorspelbaarheid van de wetgever/betrouwbaarheid van de overheid niet ten goede. Rechtszekerheid en een stabiel en voorspelbaar investeringsklimaat zijn randvoorwaarden voor (extra) investeringen en innovatieve activiteiten. Een algemene bredere solidariteitsbijdrage is daarom onwenselijk. Een extra schijf in de Vpb kan bovendien een prikkel zijn voor belastingplichtigen om bedrijfsactiviteiten op te knippen. Mede om dit opknippen juist tegen te gaan, is per 1 januari 2023 het opstaptarief in de Vpb verhoogd en is de schijfgrens in de Vpb verlaagd.
- Uitvoeringstechnische aandachtspunten: De uitvoering door de Belastingdienst staat onder druk en loopt tegen zijn grenzen aan. Dit betekent dat prioriteiten moeten worden gesteld en dat op basis van die prioriteiten keuzes moeten worden gemaakt. Vanwege de juridische bezwaren en de onwenselijkheid ervan, adviseren wij u om niet voor een bredere solidariteitsbijdrage of voor een extra schijf in de Vpb te kiezen.

- Bespreken in EU-verband: In Europees verband gelden dezelfde bezwaren voor een bredere solidariteitsbijdrage. De Europese Commissie presenteert naar verwachting aan het einde van dit jaar de EU brede resultaten van de solidariteitsheffing. Wij stellen voor om, in reactie op de motie van het lid Inge van Dijk c.s., wanneer deze resultaten beschikbaar zijn, aandacht te vragen voor de lessen die lidstaten individueel en de Europese Unie kunnen leren van deze noodinterventie. Ter volledigheid merken wij op dat in het voorstel over de hervorming van de energiemarkt van 14 maart jl. geen verlenging van de solidariteitsbijdrage is opgenomen.²

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

- De Wet tijdelijke solidariteitsbijdrage³ en de verhoging van de cijns in de mijnbouwheffingen⁴ zijn reeds genomen fiscale maatregelen die overwinsten in een specifieke situatie (gas- en oliebedrijven) additioneel belasten.
- De bijgevoegde brief (bijlage 1) bevat een reactie op de volgende moties:
 - De motie van het lid Inge van Dijk c.s. verzoekt de regering zich in te spannen in Europees verband een bredere discussie te agenderen over een heffing op basis van solidariteit op onvoorziene overwinsten van bedrijven in alle sectoren als gevolg van extreme omstandigheden die verschillen in de samenleving vergroten.⁵
 - De motie van het lid Van der Lee c.s. verzoekt het kabinet uiteen te zetten of en zo ja hoe het mogelijk is tot een permanent instrument te komen om voerwinsten te belasten, en de Kamer over de beleidsopties en bijbehorende voor- en nadelen te informeren.⁶
 - De motie van de leden Dassen en Koekkoek verzoekt de regering in het Belastingplan 2024 een grondslag te creëren, zodat er ook in Nederland op korte termijn een wettelijke basis komt die de mogelijkheid biedt om heffingen op te leggen aan bedrijven die onevenredig veel profiteren van een crisis.⁷
 - De motie van de leden Romke de Jong en Nijboer verzoekt de regering te onderzoeken of het juridisch en technisch mogelijk is een extra schijf te introduceren in de winstbelasting waarmee excessieve winsten binnen de winstbelasting kunnen worden belast, daarbij te kijken of er internationaal voorbeelden zijn van landen die meerdere schijven in het winstbelastingstelsel kennen en dit inzetten als een vorm van solidariteitsheffing, en of het mogelijk is deze extra schijf in crises te activeren en in normale omstandigheden te deactiveren.⁸
- De motie van de leden Dassen en Koekkoek is ingediend tijdens een debat over de wijziging van de Klimaatwet. Met EZK is op ambtelijk niveau afgestemd dat de motie in deze brief wordt meegenomen, omdat deze qua onderwerp (de motie roept de regering op tot bredere solidariteitsbijdrage) raakt aan de overige moties waar deze brief op ingaat. De tekst van de brief

² Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Regulations (EU) No 1227/2011 and (EU) 2019/942 to improve the Union's protection against market manipulation in the wholesale energy market, COM(2023) 147 final.

³ Stb. 2022, 537.

⁴ Stb. 2022, 532.

⁵ Kamerstukken II 2022/23, 36235, nr. 8.

⁶ Kamerstukken II 2022/23, 36235, nr. 13.

⁷ Kamerstukken II 2022/23, 36169, nr. 31.

⁸ Kamerstukken II 2022/23, 36200-IX, nr. 30.

is op ambtelijk niveau afgestemd met EZK. EZK acht een "mede ondertekening" van deze brief door of verzending "mede namens" de Minister voor Klimaat en Energie niet noodzakelijk.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.